

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

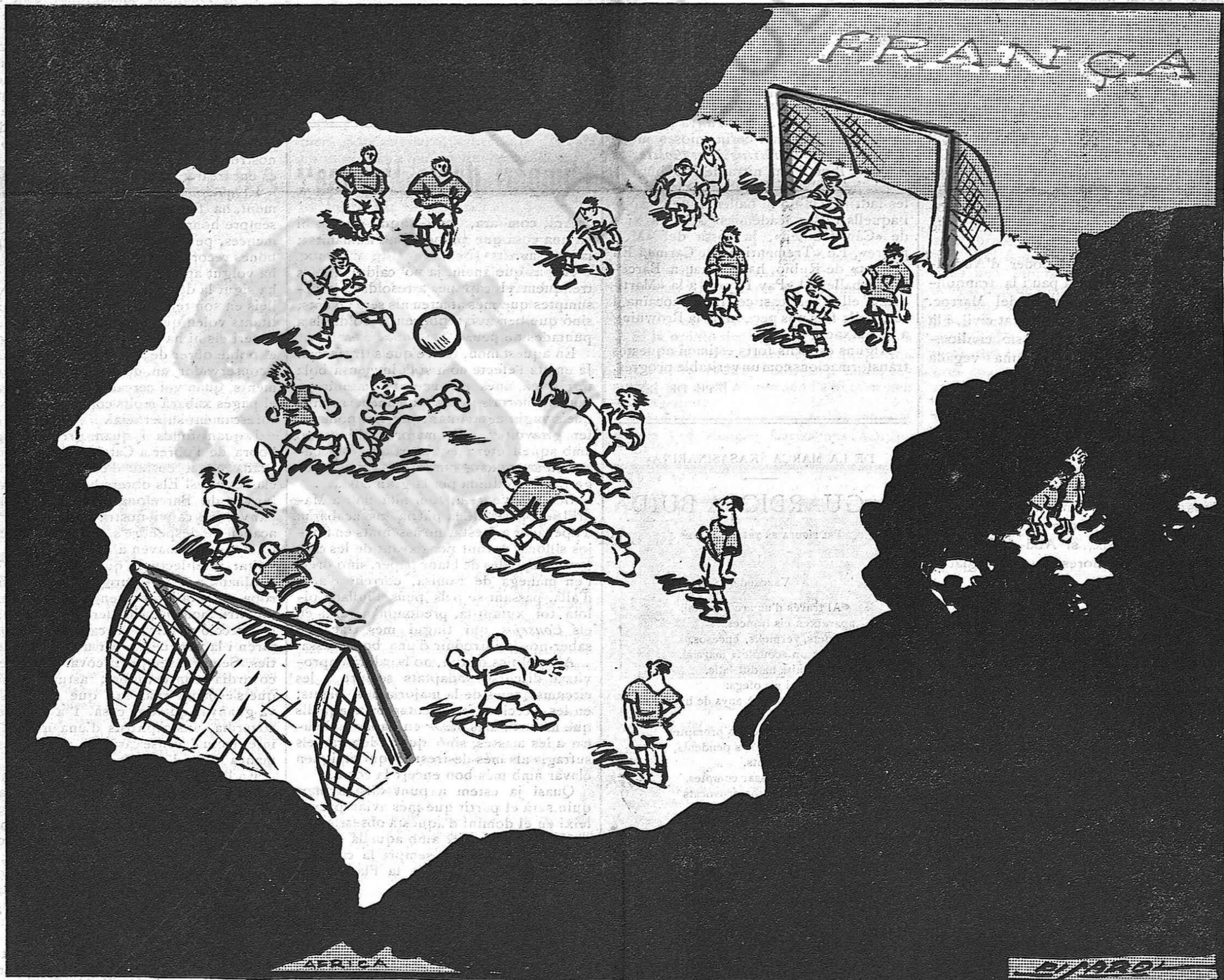
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

—Tot un poble que es belluga
sota la capa del sol...

— Grans coses deu fer.. — No; juga
tranquil·lament a futbol!

EL PAROL

La carta aturada

Aquesta carta aturada per la vaga dels funcionaris de Correus és el símbol de l'Estat espanyol. No fa el seu camí la carta, lligada amb els interessos comercials i amb els afectes familiars. La màquina de l'organització pública està desgavellada, i les seves rodes sovint es paren, ara l'una, ara l'altra, fent preveure el dia de la paràlisi general.

Una gran vaga obrera paralitza també el rodatge de l'Estat i de la vida social. Però això és una altra cosa, un altre problema. Per sota de la paràlisi que un moviment obrer produeix, hi ha el vastíssim i profund problema del règim social. Aquella paràlisi no és una paràlisi.

Però el cas d'ara, com els casos similars, és diferent. En l'actual vaga de funcionaris no batega cap gran problema humà. La roda es para per efecte de la descomposició interna de l'Estat. La carta s'atura perquè van faltant les forces vitals a l'Estat paralític. Aquest ja només té força per a seguir ocupant el seu lloc, com una nosa.

Un ministeri Abd-el-Krim

Anem a proposar una solució als complexos problemes interiors i exteriors que afecten actualment a l'Estat espanyol. La nostra solució és atrevida, però creiem que és l'única pràctica i eficaç. Consisteix—no s'espantin—en la formació d'un ministeri Abd-el-Krim.

Hi ha molta gent que es creuran que això és una ironia. No ho és. Parlem de debó. Sabem que la nostra solució no serà adoptada. Però creiem que si s'adoptés, l'Estat espanyol entraria pel bon camí. Direm perquè.

En primer lloc, Abd-el-Krim demostra tenir més talent, més perspicàcia i més sentit polític que els homes de Madrid i fins que alguns homes de Barcelona. No fa gaires dies que *La Veu de Catalunya* reproduïa unes ratlles d'En Salvador Canals, on es proclamà la superioritat intel·lectual i ètica del cabdill rifeny sobre els homes que han portat l'acció espanyola a l'Àfrica.

A més, la pujada al poder d'Abd-el-Krim daria de cop la pau i la tranquil·litat a la zona espanyola del Marroc. Allò si que seria el protectorat civil, i la penetració pacífica i la missió civilitzadora. També s'esviaria d'una vegada aqueix mal somni dels presoners.

Apa, doncs, senyor Sánchez Guerra, alci's de la butaca presidencial, i deixi-hi seure a Abd-el-Krim. No es preocupi del Parlament. Així com així, també s'haurà de dissoldre. Si Abd-el-Krim obté el decret de dissolució, farà unes eleccions model, a la rifenya, i portarà a les Corts una majoria compacta i disciplinada. Ara mateix, si Abd-el-Krim governés, en cinc hores hauria arreglat la vaga de Correus...—FULMEN

Transformacions

Nosaltres, quan erem joves, també seguïem les festes majors, i en aquests dies propers a la Mare de Déu d'Agost ens cansàvem de ballar en envelats i sales de casinet rural.

A tot arreu ens trobàvem els mateixos. El jovent del Penadés venia a la Segarra, els dels pobles segarresos anaven al pla de Vilafranca i tots plegats ens reunim al camp de Tarragona. Alguns, com el «Trementina» de Carme i el «Benet» de Rubió, havien adquirit una justa celebració com a s'arquistes. Algunes, com la xica de «Cân Guineu» i la rossa del «Molí negre», eren famoses per lo maques i rialleres. La fraternitat i el bon humor constituïen la divisa a que sabiem fer honor els que amb igual traça ballàvem tot un vals sobre la mateixa rajola, que ens cruspíem un pollastre amarant-lo amb vi del Bruch.

Anavem de l'un poble a l'altre a cavall de les espartanyes i amb les sabates penjades a la cintura i embolicades amb un mocador. Tiràvem cigarros al «Arengeta» a l'acabar un dels seus obligats de cornetí i aplaudíem an En «Russinyol» quan feia filigranes amb el fiscorn en la serenata a Câl Alcalde. Estàvem sempre al tanto de les contractes que tenien els «Moixins», els «Fatxendes», els «Trullassos» i els «Escalaes». Teníem amistat amb tots els musics.

Avui encara uns altres Vinyals i Bardiardes aixequen envelats, però la concurrència és totalment variada. En lloc dels airoso hereus i les gràcils pubilles de llavors s'hi veuen les colònies estiuenques amb els seus *niños bien* i les seves nenes cloròtiques. L'orquestra és un sextet amb *jazz-band* i una fortor de perfums baratos tapa els esperits.

L'alegria sana i sorollosa d'aquells bulliciosos rigodons *sota l'aranyia* ha sigut substituïda per unes cerimonioses mueques que els *Caimitus* i les *Lolitas* es fan a la llum d'una nitra de 500 bugies.

Els hereus i les pubilles, els cabalers i les fadrines ja no hi ballen aquells xòtis i aquells valsos acadèmics. Avui la xica de «Cân Guineu», la rossa del «Molí negre», En «Trementina» de Carme i En «Benet» de Rubió, han baixat a Barcelona i ballen al «Pay Pay» o a la «Martínica», elles ben castices i amb cocaïna i tot, i ells fets uns peces amb la Browning a la butxaca.

Alguns esperits forts estimen aquestes transformacions com un veritable progrés.

JEPH DE JESPU

DE LA MARCA «KASASINARINA»

LA GUARDIOLA BUIDA

PEL·LÍCULA EN TRES JORNADAES

I

VENCEDORS

Al través d'un arc triomfal, apareixen els francesos, satisfets, vermells, encesos, cantant un «couplet» marcial.

Si la lluita ha dut fatig, el goig avui els ofega: després de quatre anys de brega, han xafat al enemic.

I buscant solucions promptes als grans problemes pendents, aixerrits i diligents, comencen a passar comptes.

Tant pels gastos provocats i tant per reparacions resulten... tants mils milions, discretament calculats.

—Feta la factura així, ningú gosarà impugnar-la. Anem, doncs, a presentar-la a cà la deudora?

Sil...

II

L'ENTREGA

—Salut!... Som la comissió que ha vingut per afeitar-te. Fes el favor d'enterrar-te.

d'aquesta liquidació.—

L'Alemanya un xic molesta per la passada sumanta, al veure el total, s'espanta i, naturalment, protesta.

—Això és una atrocitat, una xifra abrumadora!
—Teva és la culpa, senyora; no ens haguessis inquietat.
—Però...

—Deixa't de peròs i no facis l'afígid!
No saps que grossa ferida necessita pegat gros?
Pren el compte.

—Està molt bé.

—No pagues?

—M'ho haig de rumiar.

—Corrent. Quan podrem tornar?

Demà?

—El dissabte que vé.

III

CATAPLUM!

—Altra volta aquí ens trobem.

—Mai en la vida he dubtat de vostra puntualitat.

—Mercès!... i al gra. Com estem?

Has repassat la factura?

No és, en efecte, enraonada?

Hi ha cap partida inventada?

Cap excés? Cap impostura?

—No; tot em sembla corrent.

—Doncs endavant; a saldar-la.

—Amb molt gust; mes, per pagarla, hi ha un gran inconvenient.

—Quin és? Digue'l sense pò.

—Vàreig trenca ahí al mig dia la guardiola, i...

—Què hi havia?

—Ni un xavo!

—Maledicció!...

La comissió llença un crit,

toca una marxa el jazz-band

i el públic va desfilar,

una miqueta entristit.

C. GUMÀ

L'imperi de la "cossa"

Ara, com ara, sembla que només hi ha una cosa que preocupi a l'humanitat: la «cossa».

Al pas que anem, ja no caldrà que'ns trenquem el cap per a resoldre els assumptes que més afecten als sers vivents, sinó que ben aviat podrem resoldre'ls a puntades de peu.

En aquest món, tot vé que's transforma. Ja ens fa l'efecte com si la immensa bola terràquea, anés esdevenint diminuta; ja que els mortals que hi romanen, sembla que's vagin agegantant per així poder-la fer giravoltar amb major facilitat, no amb aquell etern equilibri que és peculiar en sa rotació, sinó d'una faiso esbògerrada, produïda per la gran cossa.

Ben tost veurem, com allà dalt a Madrid, els pares de la pàtria ens acabaran d'apedaçar aquesta, no assentats en flonjos sillons, davant per davant de les carpetes atapeïdes de blanc paper, sinó drets i en mànega de camisa, corrent d'ací i d'allà, passant-se pels peus l'inflada pilota tot xutant-la, predominant així en els *Consejos* qui tingui més traça en saber-nos-la-introduir d'una bona cossa.

Als polítics d'aquí, no'ls caldrà improvisar discursos adaptats sempre a les circumstàncies de la majoria dels oients; en les eleccions ja no votarem a aquells que mostrin més *vivor* en saber embaucar a les masses, sinó que's donaran els sufragis als més destres: els qui sàpiguen clavar amb més bon encert la cossa.

Quasi ja estem a punt d'endavinar, quin serà el partit que més aviat prevalgui en el domini d'aquesta obsessió: La «Lliga», que jugarà amb aquella «oportunitat» que ha sigut sempre la característica dels prohoms de la Plaça de la Cucurulla.

No'ns queda altre recurs que anar seguint la corrent i fitar l'esguard en la joventut que puja. Per una cosa o altra se'ns diu que els joves d'avui, han d'ésser els homes de demà!

Aquells, davant la perspectiva obira-

dora, comencen a entrenar se de bon entuvi. Ara sols mancaria, que per accelerar la cosa, vingués l'escola de la «Lliga» i demanés als poders moderadors, una segona *decima* a la contribució. D'aquesta manera, fent tiretes del inestroncable pressupost municipal, podrien crear noves escoles amb espaiosos camps, on tota la quitxalla pogués almenys, dues hores al dia, anar-se entrenant, per així amb el temps, poder-se disputar la hegemonia catalana amb el campionat de la cossa.

En tant, la ciutat, hi sortiria guanyant. Una part d'aquesta, la condicional al regionalisme barceloní, veuria amb bons ulls que s'anés preparant a la mainada, per la futura conquesta de la moderna Catalunya. L'altra part dels ciutadans, la més nombrosa, la que encara en res es fica, i deixa fer sempre als altres, quedaria de moment satisfeta en veure que al sortir la quitxalla d'estudi, ja no improvitzen al mig del carrer, equips de foot-ball, amb porteries de carteres, gorres i bates amuntegades, xutant de tant en tant, la pilota pels nassos del pacífic vianant que no hi juga. D'aquesta manera la dolça Barcelona seria encara més dolça.

TOMÀS TORRENT I ROIG

L'OBLLID FUNEST

El nacionalisme conservador està basat en els records històrics. Està bé, som un terme, en nosaltres fineix quelcom. Però en nosaltres comença quelcom; ésser fills plens de pietat és molt humà, però ésser pares plens de masculinitat, encara és més humà. Amb el record tenim de brodar el pervindre sempre que el record ens serveixi pel nostre pervindre. El passat deu ésser nostre criat, no el nostre patró. Quan els morts manen, tot és encarrat, tot fa tuf de cosa podrida.

El nacionalisme conservador, astutament, ha fet la seva tria, no ha sigut sempre honrada la seva memòria; els remences, per exemple, no han tingut pas bones recordances. Tota la història que ha volgut apendre i ha volgut ensenyar, ha sigut la dels poderosos; ells dictaven lleis en son temps i nostres patriotes militants volen que dictin les d'ara. Aquest criteri els hi ha fet desconèixer el fet viu, el poble obrer de Catalunya. Pluocràtic i conservador en doctrina i en procediments, quan vol cercar el poble sols veu el pagès xabacà molts cops i sempre pintorescament superficial.

I quan fonda i quan greu ha sigut l'obra de l'obrer a Catalunya! Quan migrada és al costat d'ell l'obra de les classes altes! Els obrers han fet de Catalunya, de Barcelona, la capital d'Espanya. En canvi nostra gent d'élite no acabem de despendre's de son provincialisme; quan anaven a conquerir la capitalitat intel·lectual, quan Barcelona era l'Aduana per on l'Europa entrava, l'Europa espantà i tancaren la porta. Quan, un altre moment, tingueren en ses mans la direcció política, els capitosts s'espantaren i la vengueren per un plat de lleties. Sempre, sempre la covardia, aquesta covardia conservadora, astuta, a sou, que s'espanta quan sap que amb el sust va guanyar qualque cosa. I a més de la covardia, uns capitosts d'una migradesa intel·lectual, sense caràcter, perquè els hi manca la fe i l'esperit d'heroicitat.

En l'altra part de la barricada, quina diferència! No és un capitost genial i audaç qui mana l'embestida, un general amic de la Fortuna, no; és tot un poble en massa que avença, és una multitud que dirigeix; les persecucions res poden; al mort, al ferit, cent el substitueixen, que sempre hi ha darrera una fabrica d'homes. Una Catalunya que ha sapigut fondre son caràcter amb una idealitat, que ha trobat en son passat, en ses qualitats ètniques, la força per a transformar tota injustícia que sofreixi en un fet humà. Que quan son dolor li dona una bandera, sota d'ella hi caben tots els homes. Que arrenca son cor per a ofe-

rir-lo en sacrifici a tots els sofriments i a totes les injustícies.

No fou un fet fortuit que els obrers catalans seguisin a Bakunin i deixessin a Marx quan se partí la I internacional. Bakunin amb son anarquisme era el federalisme, era la llibertat, l'ànima catalana en ell se retrobava. Era la cúpula sagrada d'un poble amb una idea. I l'anarquisme revestí aquí caràcters propis; no fou místic, plè de pobretisme cristià com entre els eslaus, com, en Espanya m. teix, a Andalusia. No fou tacat de aristocratism intel·lectual com a França, no; aquí revestí un caràcter obrer, fou una doctrina d'educació obrera que li donà una filosofia per sa dignitat i son orgull humà. I aquí donaren una tònica a la lluita proletària, aquí crearen una escola de combat, que més tard, quan s'escampà a tot arreu del món, fou el sindicalisme que trobà com a comentadors, com a glossadors En Polloutier i En Sorel. Per això molts cops N'Anselm Lorenzo ens havia dit que el sindicalisme era una doctrina sortida de Barcelona.

L'hegemonia d'Espanya, tan cantada i desitjada per nostres lliguers, els obrers la guanyen. El valor moral que Catalunya porta al món modern, l'únic, nostres obrers el porten. I d'ells, precisament d'ells, són els que's descuiden nostres nacionalistes oficials. No's recorden de portar-los-hi una justícia, ni parlar-los-hi un llenguatge que no sigui el de la Crònica del Rei don Jaume o el dels estatuts de la Patronal. Per això no s'entenen, ni es podran entendre mai.

Manso o no, es fa encara oír prou el nacionalisme que parla del pervindre, que promet justícia, que promet llibertat per aarreglar l'ànima de nostres obrers. Que ventili aquesta rebotiga del nacionalisme conservador on se sent tant de baf de sepulcre, de sacristia i de presó.

COT DE REDDIS

NOTES DE FORA

TORTOSA

Ja saben que els tortosins som riberenys. L'Ebro mulla els nostres peus, i com que vé d'Aragó, ens encomana un bon tros de la tossuderia aragonesa. Quan a un tortosí se li posa una cosa al cap, no hi ha Déu que li tregui. Així l'altre dia, al nostre cacic màxim se li va posar al cap que a Tortosa no s'havien de representar *Los caciques*, la graciosa i mossegaira comèdia de Arniches.

—Caciques m'has dit? va dir el tirano tortosí. —Això és pitjor que mentar la sogra en casa del ahorcado. Aquí no hi ha més cacic que jo, i no vull que ningú em faci la competència.

Va demanar un exemplar de l'obra al director de la companyia, el va llegir amb molta cura i el

retornà dient:—Esto es atentatorio a nuestra dignidad de primera autoridad. Esto no se echa aquí...

—Es que és una obra que s'ha representat per tota España amb molt d'èxit—digué el primer dels còmics,—perquè ataca un mal espanyol molt greu i arrelat; rient, rient l'autor fa sang, però és una sang que agrada perquè és de cacic. Així ha de considerar que és un bé fer conèixer an aquest poble *Los caciques*.

—Aquí no hi ha més cacique que jo!—feu l'Alcalde irritat.

I la prova de que era veritat lo que deia, és que *Los Caciques* no s'han representat a Tortosa. —Un tortosí.

BANDERAS LEGITIMAS

La revista aragonesa *El Ebro*, arremet contra l'Amós Salvador amb motiu del seu article sobre les banderes llegendàries i no llegendàries.

Ens ha semblat tan notable el comentari de la simpàtica revista d'Aragó, que hem decidit reproduir-lo. El seu criteri és el mateix que exposà LA CAMPANA en una caricatura. També nosaltres demanàvem un càstic per a l'Amós Salvador. Reproduïm l'article en castellà perquè no se'n acusi de fanàtics catalanistes i perquè així s'ha de fer.

Don Amós Salvador, ex ministro del Estado español, cacique y cunero como los demás, que se arriman a la Corona central para sus fines particulares sin ostentar ideología alguna que reporte ventaja para el pueblo que los ha elegido, ha puesto la pata o las patas, como otros las han metido antes. Ha escrito un artículo de ofensa a las banderas de los pueblos que forman (tal vez sin voluntad) el Estado español o lo que los ignorantes llaman España.

Don Amós Salvador, tal vez si no hubiera sido ministro, sabría que España no es ninguna nación de hecho ni derecho; sabría que España es un Estado compuesto como suelen estar compuestos los demás Estados del mundo.

Sabría también el ex ministro liberal, si sintiera ideología de patriotismo, suponiendo que don Amós Salvador habrá nacido en la China, en Castilla o en el Golfo de Guinea, que la patria única es aquella que vemos al nacer, es aquella que recuerda nuestros cantos amorosos, nuestras costumbres peculiares y características, etc.

Sabría, y debe saber también, que lo indecente es, no el uso libre de ondear las banderas de las nacionalidades que tienen un origen, una historia, que recuerdan un pasado, que mantienen una

raza y conservan lo que otras no pueden conservar por no tener vértigo de pureza humana.

Sabría, también, que las banderas de los Estados son variables, y, por consiguiente, no es nada ficticio... Estas banderas que nos hacen jurar (siendo el juramento un crimen de lesa cristiandad) no tienen ningún origen heráldico; éstas se transforman y mudan según las circunstancias de los hombres que rigen el dominio del pueblo. Así hemos visto desaparecer la roja y gualda de Cuba y de Filipinas; así hemos visto transformada la del pueblo vecino de Portugal por un régimen democrático; igualmente la rusa y alemana. ¿Qué valor perjuran las banderas de los Estados que están expuestas al cambio de forma i de color?

Las banderas de los Estados que se hallan expuestas a un cambio no pueden ni deben merecer respeto alguno y menos aún la de un Estado centralizador; mas las banderas de las nacionalidades que llevan un origen y una tradición no desaparecen nunca, como nunca desaparecerán las gloriosas barras aragonesas, que tanto molestan a los centralistas. Venga régimen federal, venga régimen radical republicano, socialista o anarquista, la bandera de Aragón no será substituída por otra, ni cambiada, mas sí la del Estado que domine al pueblo aragonés.

Tampoco desaparecerá el pendón morado de Castilla mientras no haya *pendones* que digan que su ostentación es una indecencia.

La ofensa, esta vez, no ha sido singular, ha sido plural; por eso respondemos y lamentamos que la ley de Jurisdicciones no entre en funciones para castigar a un ex ministro español que ofende a los que no debe ofender...

GASPAR TORRENTE

VEUS DE LA OPINIÓ

Els fets parlen

Ens sembla que la opinió molt sovint no en té de veu. Massa sovint, malhauradament. I quan en té, és tan baixa, que sembla que s'hagi quedat *fònica*, que diu molta gent.

Si la opinió tingués una veu ben ampla i ben forta, es sentirien coses que farien botre de les cadires i sillons a molts senyors que ara s'hi asseuen i s'hi adornen ben repapats.

Aquí tenim, per exemple, la qüestió de les subsistències: Caríssimes i adulterades ben sovint. En quant a lo del preu, cada dia tens una sorpresa: vas a comprar una cosa, no importa quina, qualsevol, creient que la pagaràs al mateix preu d'ahir; no senyor, avui val deu cèntims, un ral, una pesseta més. Tu prou t'exclames: —Però si ahir la vaig pagar a tant!... —Ah! és que s'ha pujat. I esperi's! D'aquí vuit dies haurà pujat el doble... Espavili's a comprar avui.

No sé com tenim, tots plegats, tanta paciència; no sé com no ens emportem les coses de les tendes i botigues al preu racional i que hi hagi tant d'escàndol com vulgui, que vinguin a casa a agafar-nos, que ho arregli el governador. Si els compradors provoquessin cada dia, cada hora, mil conflictes d'aquesta mena, de manera que els guardes urbans, la policia, l'alcalde, el governador i totes les autoritats haguessin d'anar sempre en doina a causa de tals conflictes, les coses s'arregliarien aviat. Els senyors de dalt, per a evitar molesties, acabarien per resoldre això dels preus. Ara no; ara tothom es queixa entre dents, tothom mormola i renega de rata, però paga lo que li exigeixen i se'n torna a casa, segur de que demà pagarà per la mateixa cosa, deu cèntims, un ral, una pesseta més.

Amb lo de l'adulteració passa lo mateix: Prens un vas de llet en una vaqueria, i et fa mal. Vas a un bar i et fas servir una cervesa i a la nit no pots dormir de tant que t'ha regirat el ventrell. Prens una gaseosa, perquè et sembla més inofensiva... Doncs, no senyor: en lloc de gaseosa t'han donat un purgant o un revulsiu. Prens cafè: és una cosa agra i amargant que crema les entranyes; una cosa desagradable al paladar i ofensiva pels budells, que són tant respectables com qualsevol altra part del cos.

Ens quedaven l'orxata i la taronjada, però ara ja han passat a l'història. La taronjada té un gust d'aigua en sabó que't fa venir basqueig. L'orxata és una cosa tèrbola, granillosa i farinosa que d'una hora lluny delata que la *xufla* l'ha vista amb una ullera de llarga vista. La *xufla* ens l'han donat a nosaltres, però no amb orxata.

Vas a menjar a un restaurant: com que desconfies de la carn, perquè saps que serà dura com una fusta i saborosa com un cuiro, demanes peix. Així que l'obres veus una espina vermellosa que és la senyal de que l'individu marítim fa tant de temps que's troba a la terra que ja no es recorda que hagi estat al mar. Hi acostes el nas i el seu perfum et deixa tan satisfet que ja no t'el menges. Després de tot és una sort, perquè l'olor ja atipa i t'estalvies feina.

I així, tot. Ompliríem un número de LA CAMPANA, i tot just estariem als *prologómenos* d'això de l'adulteració. Fem

Batallades de tot arreu

TORNANT DE L'EVEREST

En el segle passat, diguem-ho així, nosaltres tinguérem la famosa per ço popular cançó *Baixant de la Font del Gat*... En el nostre segle, si els anglesos volguessin ésser humoristes podrien tindre la que's podria titular: *Tornant de l'Everest*. Bé és veritat que no serà tornant de cap font i que en lloc de baixar fóra tornar. Però quan an alif on s'ha anat és a dalt, per tornar forçosament s'ha de baixar més o menys depressa.

Avui en dia, transformada l'antiga Font del Gat, desaparescuda quasi bé la típica, que és com dir esdevinguda tradicional, la nostra font de la muntanya veïna se la converteix en una mena de símbol de la llibertat pel fet de suposar quiscú que an ella anaven els nostres avis a cercar i estudiar el medi per a obtindre-la. Els nostres avis tornaren més d'una vegada de la font i no pogueren portar-se la llibertat

Els individus que componen l'expedició al Mont Everest.

Els anglesos si fa o no fa han fet lo mateix en el Mont Everest. Aneu a sapiguer si no esperaven trobar en aquelles regions mai habitades per home conegut, el mitjà per a que la humanitat gaudís de la llibertat que a crits demana

Però els expedicionaris, malgrat la seva intrepidesa, han fracassat. Han hagut de sostindre lluites heròiques amb la Natura que gelosa semblava barra'ls-hi el pas. Quiscuns dels que composaven l'expedició descansaven per sempre més en aquelles zones gelades. A ple segle xx, a despit de tots els mitjans moderns, els anglesos tornen moixos i capficats de l'Everest. Quan menys tinguessin una cançó! El camí, cantant, fa de bon seguir.

TANT AQUÍ COM ALLÍ

De les coses del Nord-Amèrica nosaltres, hem de confessar-ho, en tenim formada una idea que poc a poc deixem davant la realitat.

Tot ço d'aquell poble, si no sublim, se'n feia gran, com si diguessim de molta empenta. Volem dir que ens creïem que allí tot és fira a l'engrós, mai mesquinament, mai casolanament. Fonamentàvem la nostra—avui ja sabem que equivocada—opinió, en les noves que d'allí ens arriben Setze milions de vaguistes, catorze mil trens aturats, un formiguer de milions d'automòbils corrent amunt i avall. Es clar que per contrarrestar moviments de tanta importància nosaltres ja vèiem regiments complets de policia, aparellats a la moderna,

Minaires vaguistes de Pensilvània que han intentat assaltar la mina Richmond en la Virginia Occidental.

amb cavalls mecànics, amb una fàbrica d'explosius portàtil a la butxaca... Però res d'això, senyors, res d'això. El Nord-Amèrica resulta un poble tan vulgar com qualsevol altre poble. No es diferencia de res amb el nostre. I per més semblança, es té un concepte de la llibertat idèntica amb el dels nostres governants.

Tampoc allí s'hi miren poc ni gaire amb lligar homes que pel fet d'haver-se declarat en vaga se els acusa d'incendiàries i de tot aquell grapat de coses que acusen an els nostres.

I per més comble també tenen el senyor Esteve, el senyor sometenista, l'amic de l'ordre i de la pau triplicada que al Nord-Amèrica deu ésser la llibertat pronunciada tres vegades.

Francament la cosa és indigna de la pàtria

d'En Wilson i ara comprenem el fracàs d'aquest gran home.

Els senyors Esteves no faran mai res gran.

DE RÚSSIA

No han finit encara en el país dels Soviets els sofriments de la fam. Encara hi ha qui vol fugir sense poguer del monstre devorador. Però el món que per un moment es commogué, resta indiferent, ja no sent l'esfereïment que en els primers dies li produí la tragèdia russa.

I és potser perquè totes les coses arriben a fer-se naturals. Abans eren en gran majoria els enemics dels soviets; avui ja han minvat el nombre i segurament ningú sabria avindre's en la seva desaparició.

Igual potser passa amb la fam. Avui segurament molts no compendrien Rússia sense famolencs.

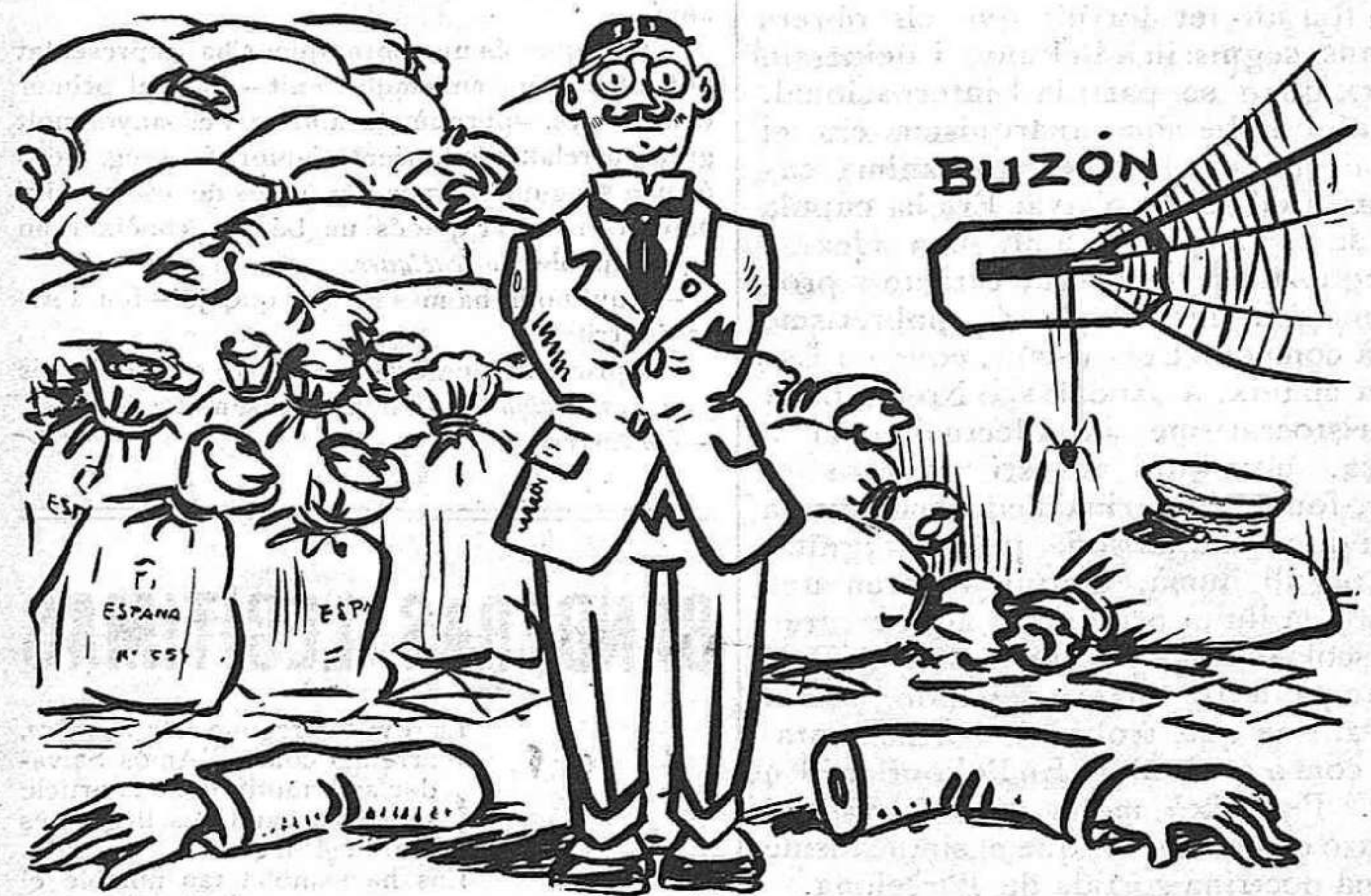
Campament de fugitius russos als voltants de Novorossisk.

COSES DE LA SETMANA

—Em vinc a subscriure, però si no posen una altra lletra als Segadors, em donaré de baixa.

—Per haver de treballar amb les condicions que ho fem, val més tallar-se els braços.

Entre uns i altres al Joan Espanyol el deixaran sense camisa.

—Com prospera la vinya del Senyor! Aviat podrem veremar.

punt, doncs, dient que la opinió no té veu. A nosaltres no ens fa res que no'n tingui. Al cap d'avall la veu només fa servei als tenors, als serenos de poble i a la «Lliga». (Vegi's *La Veu de Catalunya*.)

Nosaltres voldríem que tingués fets, més que veu. Perquè ja ho diu la dita: *els fets parlen*. I la veu, encara que sigui forta, moltes vegades no serveix per a res.

UN BARCELONÍ

A DON AMÓS SALVADOR

Amb motiu de l'article publicat a La Libertad

Vostè s'ho creu en serio don Amós tot ço que diu dels homes de la «Lliga»? O és que l'intent d'ésser-nos molestós a escriure lo que escriu així l'obliga?

Un home de la talla de vostè que fins d'Espanya ja ha sigut ministre, pensarem que no deu saber que fe quan aquests articlets ens ensinistra!

Si ho creu de bona fe tot ço que diu, hauré de dir-li que rapapieja, al temps que si ho escriu sense motiu, direm que el fa parlar només l'enveja

Avui els catalans ja no badem ni combreguem amb rodes de molí, ni als homes cacatús tol'lerem ni estem perquè ens senyalin el camí!

Som grans, en el sentit de tenir seny i sabem què vol dir separatisme i som capaços d'un posat ferreny dalt d'un cim i d'espalltes a un abisme!

Els homes d'aquí dalt, no ho feu tan bé per tenir dret a crítica als de casa! Si el joc de governar sabessiu fe haurieu arribat a guanyar basa.

I no heu fet més que perdre constantment si al bé d'Espanya ens referim com toca. No heu demostrat ni gota de talent ni heu fet res més que anà embrollant la troca!

Dediqui el seu talent, si vostè en té, a demostrà als polítics de Madrid qu'han d'aprendre a fer lleis un xic més bé i que al fer-les les facin de profit!

I deixi's de banderes tremolants i de concentracions a l'espanyola! I deixi està als polítics catalans que ja els hi fem nosaltres la tabola!

I no faci mai més la tonteria de dir que'l mal més gros d'aquest país sigui el separatisme. Això es mania sols pròpia d'un polític estantiç!

Si vol veure el mal grà que'ns atorrolla, guaitant a Catalunya no el veurà! Els té molt més aprop tota la colla que no saben què fer, ni de què de val!

Pregunti an els senyors del Centralisme, Filipines i Cuba què s'han fet! Demani'ls del Marroc i el Civilisme... i ja veurà com queda satisfet

I an aquests catalans que'l feliciten per'quests articles que vostè sap fer —que tan sols pels seus fins així l'inciten a escriure'n d'altres fent un mal paper...—

Si vol un bon consell d'aquest versaire —que no sent per vostè ni odi ni enveja— en endavant no'ls cregui poc ni gaire, que'l bon intent pot creure qu'escasseja!

***

I are, perdoni'm, si és que jo l'he ofès tractant-lo de polític a l'antiga! Prò no digui mai més, per un mai més que són separatistes a la «Lliga».

Que tots creuríem que pateix mania si s'esforcés volguent-ho demostrar! No veu que fins a voltes fan dubtar si mai han desitjat l'Autonomia!

ATÈS

REPICS

Tenim vaga de carters. Ens alegrarem que s'acabi com més aviat millor, amb justícia, i per de prompte tenim de felicitar als vaguistes que han tingut un gest ple d'Humanitat al fer seguir les lletres adreçades als pobres soldats de l'Exèrcit d'Àfrica. Al menys que no els falti el lligam amb la Pàtria, la correspondència amb la família.

L'Anido s'ha enfadat amb la Diputació, i amb un gest de noi rebec ha dimittit. Però tot seguit han anat uns quants personatges d'opereta a tocar-li la barbata, i un amic molt enterat de certs assumptes, ens ha dit que no es mourà de Barcelona perquè els aires d'aquí li proven molt, i és de veres que s'engreixa

En Romanones i en Sánchez Guerra es barallen per si les Corts s'obriran un dia o bé un altre. Per nosaltres que no es preocupin, si les volen obrir que les obrin, sinó que les deixin tancades. Al fi i al cap per lo que hi fan, tan-se-val, i com que no estem gaire de humor, no ens fan gràcia les sessions amb el sens fi de bestieses que s'hi arriben a dir.

L'Ambrós se'n va a Douville a passar uns dies. Gastos de trens (que no xoquin), d'hotel, de festes, de tabacs, i gastos menors per a ell i els seus, una fotralada de mils pessetes, que pagarà el poble, mentre no podrà rebre ses cartes perquè es neguen unes miserables dues pessetes als Oficials e correus, i mentre els presoners segueixen en mans d'Abd-el-Krim, per culpa d'uns fastigosos milions.

El Consell Superior d'Emigració ha publicat una estadística de l'emigració durant el primer semestre del 1922. En sis mesos han sortit d'Espanya 18.483 emigrants. I diu que el número ha baixat en comparació d'altres anys. Ens estranya de debó. Deu ésser l'única cosa que s'ha abaixat a Espanya. Però espereu l'estadística de l'any enter veurem llavors Entre la llagosta i el Govern faran que l'emigració sigui més crescuda que mai.

Fa uns dies arribà a Barcelona, l'ex Comissari i actual «General disponible» senyor Berenguer. Aquest senyor sobre qui tots els polítics han carregat el mort dels morts del Marroc, no sabem que hi ha vingut a fer aquí. Però com a precaució ens sembla que com menys coses faci millor, perquè si no té les mans netes tot lo que toqui ho embrutarà. Amb tot, bon viatge, quan marxi.

En Sánchez Guerra, diu que En Lluís Oteyza, director de *La Libertad* de Madrid, ha fet mal fet d'anar a visitar a Abd-el-Krim. Nosaltres estem en que ha fet molt bé anant-hi, doncs així ens ha sigut possible conèixer la veritat que el President del Govern Espanyol havia estrafet fins ara.

Abd-el-Krim, diu que no vol tractar amb cap espanyol que porti sabre. També ha dit que aquell ensotanat tan presumit que's diu P. Revilla, és un embustero. Sembla que el capdill moro coneix la fama dels explotadors del poble espanyol.

Ara perquè coneixi del tot el panyo, hi tindrem d'enviar un torero, i llavors potser quedarà convençut de la nostra civilització.

La mort no respecta a ningú, ni als homes de idees lliberals i cervell lliure. Ara li ha tocat el torn de retre pleitesia a la dama de la dalla, al pulcre escriptor i conegut republicà l'Esteve Garrrell de Granollers.

Sempre havia militat en el camp de les idees avençades i lliures, i era un dels homes de qui la ciutat de Granollers podia sentir-se'n orgullosa.

Rebin els seus parents i amics nostre condol per aquesta pèrdua tan preuada.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Antonio Valldepera y Zacarias: El seu escrit amb llapis no l'hem pogut entendre. Li preguem que una altra vegada escrigui amb tinta i ben clar, així podrem complaure'l.—Pauet del Pau: Sembla escrit amb una aixada.—Rosicler: No farem fira.—El Xinitu: Si vostè s'hi mira més acabarà fent-ho bé.—Galdric: No està del tot malament, però encara no és publicable.—Xiroi: Segueixi per aquest camí.—Fadrí de Sau: No ho sé, veurem.—Agnà Mirambell: Vagi mirant-lo i no perdi el temps escrivint.